

Fraaseja ja vinkkejä

monikieliseen kahvihuoneeseen

Phrases and tips for the multilingual break room

HEI SINÄ TAUONPITÄJÄ!

Onko työyhteisösi monikielinen? Onko työpaikallasi joku, jolle suomen kieli ei ole vahvin kieli? Kollega, joka kirjoittaa ja puhuu pääasiassa jotain muuta kieltä kuin suomea?

Oletteko koskaan puhuneet siitä, haluaisiko hän oppia suomea? Tai ehkä olet kuullut, että hän käy suomen kurssilla?

Jos näin on, tiedätkö mitä: juuri Sinulla on tärkeä rooli siinä, että hän pääsee vahvistamaan kielitaitoaan ja puhumaan suomea!

Työpaikalla on hyvä sopia siitä, missä tilanteissa te käytätte (myös) suomea. Esimerkiksi kahvittelu saattaa olla suomen puhumiseen sopivan rento tilanne.

Tästä vihosta voi lukea vinkkejä siihen, miten voit auttaa kollegaasi kielitaidon kartuttamisessa ja miten voit rohkaista häntä käyttämään suomea.

Mukavia hetkiä monikielisessä kahvihuoneessa!

Terveisin vinkkien tekijät,
Helsingin yliopiston suomen kielen opettajat

MITEN SE SANOTAAN SUOMEKSI?

HOW DO YOU SAY IT IN FINNISH?

Tästä voit lukea ja kuunnella (QR-koodi) erilaisia fraaseja suomeksi. Fraasit voivat auttaa sinua, kun haluat...

Here you can read or listen to (the QR code) different conversational phrases in Finnish.
The phrases can help you when you want to...

kysyä jotain

ask something

sanoa jotain kivaa jollekulle

say something nice to somebody

palata takaisin töihin

get back to work

valittaa jostakin

complain about something

VINKKI 1

Puhu selkeästi ja rauhallisesti

- Puhekieltä voi kuitenkin käyttää!
- Puhetta ei tarvitse yksinkertaistaa liikaa, eikä puheen tarvitse olla liioitellun hidasta, mutta normaalitempoisen puheen ymmärtäminen saattaa olla työlästä tai mahdotonta.
- Huomaa, että konteksti ja usein ympäristössäsi olevat asiat ja esineet auttavat myös ymmärtämisessä.

SYÖMINEN

EATING

Hei ootsä menos syömään?

Are you going to lunch?

Onpa pahaa kahvia!

This coffee is so bad!

Tuoksuupa hyvältä!

Mmm smells good!

**Kuuntele nämä
fraasit täältä**

Listen to these
phrases here

VINKKI 2

Yritä käyttää puheessasi mahdollisimman tavallisia sanoja (erityisesti, jos kollegallasi on vasta vähän kokemusta suomen käyttämisestä).

VERTAA: *Tää on hankala juttu. – Tää on vaikea juttu.*

- *hankala* saattaa olla vieraampi sana kuin *vaikea*
- jos sanot *hankala juttu*, voit ymmärtämisen varmistamiseksi lisätä: *hankala juttu, siis vaikea juttu.*

KODINKONEITA JA KEITTIÖVÄLINEITÄ

KITCHENWARE

Hei osaatsä auttaa? Miten tää mikro toimii?

Can you help me? How does this microwave work?

Tää kahviautomaatti on taas rikki.

This coffee machine is broken again.

Onks nää puhtait vai likaisii?

Are these clean or dirty?

Miksi kukaan ei ikinä halua tyhjentää tätä?

Why does no one ever want to empty this?

Hei mis tääl on haarukoit?

Where can I find forks?

**Kuuntele nämä
fraasit täältä**

Listen to these
phrases here

VINKKI 3

Sano asiasi tarvittaessa uudestaan ja anna aikaa ymmärtämiseen.

Älä vaihda ensimmäisen ymmärrysongelman jälkeen kieltä heti täysin englantiin tai muuhun yhteiseen kieleen.

Jos vaikuttaa siltä, että keskustelukumppanisi ei ymmärrä jotain sanaa toiston jälkeen, mieti, onko sanalle jokin yleisempi vastine, ja käytä sitä.

KIERRÄTYS

RECYCLING

Meneeks tää sekajätteeseen vai kartonkiin? Tiätsä mihin tää pitää laittaa?

Should I put this in the general trash or should this be recycled? Do you know where I should put this?

Onks tää biojätettä?

Is this biowaste?

Hyi, tää biojäte haisee!

Ugh, the biowaste smells!

**Kuuntele nämä
fraasit täältä**

Listen to these
phrases here

VINKKI 4

Varmista keskustelussa oleellisen sanan ymmärtäminen. Voit toistaa ja painottaa tärkeää sanaa, ja aloittaa sillä.

TYÖJUTTUJA

WORK STUFF

Ootko sä menossa siihen iltapäivän kokoukseen?

Are you planning to go to the afternoon's meeting?

Hei sulla oli tosi hyvä esitys!

Your presentation was really good!

Hirvee kiire koko ajan.

I'm horribly busy all the time.

**Kuuntele nämä
fraasit täältä**

Listen to these
phrases here

VINKKI 5

Jätä puheestasi pois turhat yksityiskohdat. Käytä tavallisia rakenteita.

VERTAA: *Mikä sai sut muuttamaan Suomeen? – Miksi sä muutit Suomeen?*

Vaikka ensimmäinen kysymys saattaa tuntua vähemmän tungettelevalta tavalta kysyä tällaista henkilökohtaista asiaa, kysymyksen muotoilu voi olla suomea oppivalle vaikeammin ymmärrettävä kuin miksi-kysymys.

VAPAA-AIKA JA LOMA

FREE TIME AND HOLIDAYS

Mitä sä teit viikonloppuna?

What did you do last weekend?

Harmi että loma loppui jo.

Too bad the holidays are over.

Oli kyllä ihana loma!

I had a great holiday.

Mitä sä oot tekemässä kesälomalla?

What are you plans for summer holiday?

**Kuuntele nämä
fraasit täältä**

Listen to these
phrases here

VINKKI 6

Ota avuksi sanoja muista yhteisistä kielistä. Samassa keskustelussa voi käyttää monta kieltä.

Huomaa myös, että moni lainasana voi olla helppo ymmärtää suomeksikin.

Vamos, meillä alkaa kohta kokous.

Mun pitää tehdä work plan.

Tää projekti on tosi hyvin organisoitu!

(PENKKI)URHEILU

SPORTS (ON TV)

Katoitko eilen Suomi-Brasilia-pelin?

Did you watch the Finland-Brazil game?

Meinaatko katsoa matsin tänään?

Are you planning to watch the game today?

**Kuuntele nämä
fraasit täältä**

Listen to these
phrases here

VINKKI 7

Havainnollista ja selitä
sanojen merkityksiä.

Työsuunnitelma on se dokumentti, mihin sä kirjoitat, kuinka monta tuntia sä opetat ja kuinka monta tuntia sä teet muita töitä. Sun esihenkilö katsoo työsuunnitelman sun kanssa.

MUSIIKKI

MUSIC

Mikäs on sun Euroviisusuosikki tänä vuonna?

What's your favourite Eurovision song this year?

Siis mä en kestä sitä yhtä Euroviisubiisiä!

I can't bear to listen to this one Eurovision song!

Hei mä olin muuten eilen tosi kivalla keikalla!

By the way, I went to a really nice gig yesterday!

**Kuuntele nämä
fraasit täältä**

Listen to these
phrases here

VINKKI 8

**Käytä myös eleitä, kun selität jotain.
Pienetkin kädellä tehdyt liikkeet saattavat
auttaa kielenoppijaa ymmärtämään
paremmin.**

Miten voisit esimerkiksi elehtiä sanat *aikaisemmin* tai *myöhemmin*?

POLITIikka

POLITICS

Seuraatko sä politiikkaa?

Do you follow politics?

Ootsä käyny jo äänestämässä?

Did you already vote?

**Kuuntele nämä
fraasit täältä**

Listen to these
phrases here

VINKKI 9

Koeta kiinnittää huomiota omaan ja työpaikan kielenkäyttöön. Jos huomaat, että itse usein toistat jotain fraasia tai että työpaikalla tietyssä tilanteessa aina sanotaan jotain, voit opettaa fraasin kollegallesi.

Tanja sanoo usein
*Hei voinko mä kysyä yhtä
juttua?* Se on aika hyvä fraasi,
jos sä tarvitset apua!

JULKINEN LIIKENNE

PUBLIC TRANSPORT

Milläs sä tuut yliopistolle?

How do you commute to the university?

Juna oli tänään ihan täynnä!

The train was completely full today.

**Kuuntele nämä
fraasit täältä**

Listen to these
phrases here

VINKKI 10

Ymmärtämisen varmistaminen: odota kielenoppijan reaktiota.

Jos kuulet keskustelun aikana *joo, okei, mm* tai keskustelukumppanisi ainakin nyökyttää päätään, se on usein merkki siitä, että hän seuraa keskustelua ja ymmärtää, mistä puhutaan.

Jos tällaisia minimipalautteita ei tule, voit keskustelun kannalta tärkeistä asioista kysyä: *tiedätkö, mitä X tarkoittaa? Onko X sulle tuttu?*

SÄÄ

WEATHER

Tänään oli kyl aamulla ihan törkeän kylmä.

It was terribly cold in the morning.

Ihana ilma tänään! Vihdoinki aurinko paistaa!

Such nice weather today. Finally, the sun is shining!

Eile oli kyllä iha hirvee sää.

Quite horrible weather yesterday!

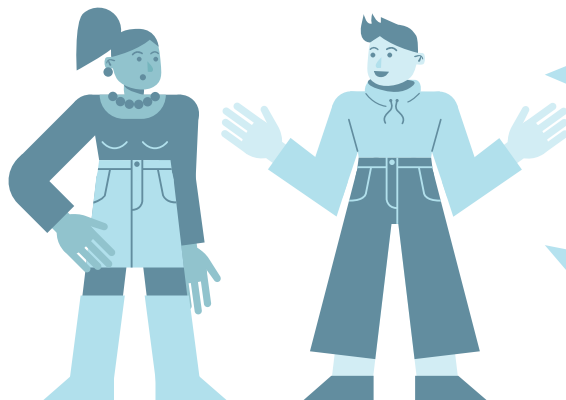
**Kuuntele nämä
fraasit täältä**

Listen to these
phrases here

VINKKI 11

Auta ymmärtämään kieleen liittyviä normeja ja odotuksia.

Jos sä tarvitset suolaa pöydässä, on tavallista sanoa *annatko tuon suolan*. Tässä tilanteessa sun ei tarvitse sanoa esimerkiksi *olisitko niin ystävällinen ja antaisit tuon suolan*.

Suomessa on täysin ok aloittaa sähköposti sanalla *Hei*.

LEMMIKIT

PETS

Ai onko sullaki kissa?

Oh, you also have a cat?

Mikä sen nimi on?

What's her / his name?

Kuinka vanha se on?

How old is she / he?

**Kuuntele nämä
fraasit täältä**

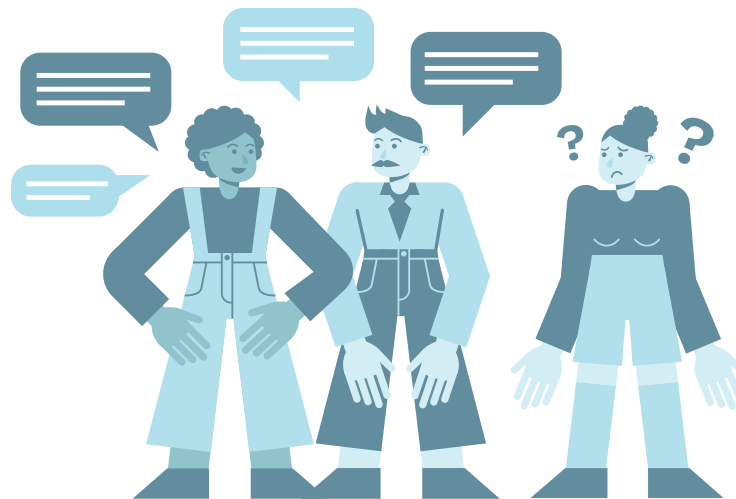
Listen to these
phrases here

VINKKI 12

Muista, että empaattinen suhtautuminen rohkaisee puhumaan.

Voit miettiä, miltä sinusta itsestäsi on tuntunut tilanteessa, jossa muut ympärilläsi olevat ihmiset käyttivät sinulle vierasta kieltä. Millaista tukea tai kannustusta olisit itse tilanteessa kaivannut?

VAATTEET JA ULKONÄKÖ

CLOTHES AND LOOKS

Tosi kiva paita! Mistä toi on?

Your shirt is super nice. Where did you get it?

Hei sullon uus tukka! Aika hieno.

Hey, you have a new haircut. Pretty nice!

Hei ootsä käyny kampaajalla?

Toi leikkaus sopii sulle tosi kivasti.

Did you cut your hair? That haircut suits you so well.

**Kuuntele nämä
fraasit täältä**

Listen to these
phrases here

VINKKI 13

Auta kielenoppijaa ottamaan osaa keskusteluun.

Joskus kieltä oppivan voi olla vaikea päästä keskusteluun mukaan: omaa ajatusta ei ole helppo nopeasti pukea sanoiksi, ja keskustelun aihe ehtii vaihtua. Hän ei välttämättä tiedä, miten ottaa itselleen vuoro keskustelussa. Ota tämä huomioon ryhmän keskustelussa.

JUHLAT

PARTIES

**Mitäs sinne karonkkaan muuten pitää laittaa päälle?
Pitäskö siel olla puku? Musta puku? Kravatti?**

By the way, what should I wear at the party after the doctoral defense? Should I wear a suit? A black suit? A tie?

Mihin aikaan ne juhlat alkaa?

What time does the party start?

Mä kuulin että sulla oli eilen synttärit. Paljo onnee!

I heard that you had a birthday yesterday. Happy birthday!

**Kuuntele nämä
fraasit täältä**

Listen to these
phrases here

VINKKI 14

Kun olet jo tutustunut kieltä oppivaan kollegaasi, voit kysyä, haluaako hän, että hänen puhettaan korjataan. Vaikka hän haluaisi, ei silti kannata korjata ihan jokaista sanasto- tai rakenneasiaa.

Korjaa epäsuorasti esimerkiksi toistamalla puhekeskustelun puheenvuorosta osa ja käytä toistossa oikeaa muotoa.

KIELET

LANGUAGES

Siis miten tää acquisition lausutaan?

How should I pronounce acquisition?

Tiekkö mun on tosi vaikea kuulla eroa, että *bag* ja *back*.

It's really difficult to hear the difference between *bag* and *back* you know.

Voisitsä selittää, että mitä turvallinen tila tarkoittaa?

Could you explain what safe space means?

Siis ihana ku joku jaksaa puhua noin hitaasti!

I like it that someone speaks so slowly!

Kuuntele nämä fraasit täältä

Listen to these phrases here

VINKKI 15

Anna myönteistä ja rakentavaa palautetta sopivassa tilanteessa.

Se, että et vaihda kieltä heti ja täysin esimerkiksi englantiin, on kehu itsessään – se antaa signaalin siitä, että kielenoppijan kanssa voi puhua suomea. Hän siis osaa!

TAKAISIN HOMMIIN

BACK TO WORK

Oorait, mä jatkan matkaa. Tsemppiä hommiin! Nähdään!

Ok, I'll get going. Good luck with your tasks! See you!

Mut hei, siis mun on nyt kyl pakko lähtee. Mut jatketaan tästä. Okei, moikka!

But hey, I really must get going now. Let's continue from here. Ok, bye!

**Kuuntele nämä
fraasit täältä**

Listen to these
phrases here

Fraaseja ja vinkkejä monikieliseen kahvihuoneeseen - Phrases and tips for the multilingual break room

Vinkeissä lähteenä käytetty

Lauranto, Yrjö (2020): Rennosti kolmella kielellä -videosarja <https://www.kielibuusti.fi/fi/tyonantajat/tyopaikan-arki/monikielisyuden-huomioiminen-tyopaikalla>

Lehtimaja, Inkeri (2022): Miten huomioida puutteellinen kielitaito? <https://www.youtube.com/watch?v=ITkJAh2GO4>

Lehtimaja, Inkeri – Korpela, Eveliina – Komppa, Johanna – Kotilainen, Lari & Kurhila, Salla (2023): Monikielisen työyhteisön opas. Alma Talent: Helsinki.

Selkokeskus (Näin puhut selkokieltä): <https://selkokeskus.fi/selkokieli/nain-puhut-selkokielta/>

Tekijät

Vinkit: koostanut Emmi Pollari

Fraasit ja video: Emmi Pollari ja Helsingin yliopiston suomen kielen opettajat (ks. videon lopputekstit)

Kuvitukset ja taitto: Jenni Lintumäki

©2023 Helsingin yliopisto

Fraaseja ja vinkkejä työpaikan kahvihuoneeseen, marraskuu 2023, jonka tuottaja on Helsingin yliopisto ja Aalto-yliopisto ja tekijät ovat Emmi Pollari ja Jenni Lintumäki, on lisensoitu Creative Commons Nimeä 4.0 Kansainvälinen lisenssillä (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Materiaali on saatavilla osoitteessa kielibuusti.fi

 Kielibuusti
Språkboost

A!
Aalto-yliopisto
Aalto-universitetet
Aalto University